

พรรณษาและการปรับตัวในการแก้ปัญหาความขัดแย้งของครู
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

พิมลพรรณ ไตรรักษ์

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (การบริหารการศึกษา)
พฤษภาคม 2553
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษาได้พิจารณาการศึกษา
ค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “ทรรศนะและการปรับตัวในการแก้ปัญหาความขัดแย้งของครูในโรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (การบริหารการศึกษา) ของมหาวิทยาลัย
นเรศวร

.....
(ดร.มานิตย์ ไชยกิจ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมกฤษ จำปาสุต)

หัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา

พฤษภาคม 2553

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.มานิตย์ ไชยกิจ ที่ปรึกษาและคณะกรรมการทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สำเร็จลงด้วยความสมบูรณ์ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ มีแจ้ง รองคณบดี ฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาติรัฐประวีณ รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร นายนาวัน จันทร์อับ ศึกษานิเทศ ระดับ 9 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 นางบุบผา ชุมพรผ่อง ครู ระดับ 8 โรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา และนายนครเศศ นิลวงค์ รองผู้อำนวยการโรงเรียน เมืองดงวิทยา ระดับ 7 โรงเรียนเมืองดงวิทยา ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา จนทำให้การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบคุณคณะครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ที่ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่งในการตอบแบบสอบถาม

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

พิมลพรรณ ไตรรักษ์

ชื่อเรื่อง	ทรรศนะและการปรับตัวในการแก้ปัญหาความขัดแย้งของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
ผู้ศึกษาค้นคว้า	พิมลพรรณ ไตรรักษ์
ที่ปรึกษา	ดร.มานิตย์ ไชยกิจ
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2552
คำสำคัญ	การแก้ปัญหาของครู ความขัดแย้ง การปรับตัว ทรรศนะ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทรรศนะและการปรับตัวในการแก้ปัญหาความขัดแย้งของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่น 0.95 จากครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2552 จำนวน 322 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลหาค่าไคสแควร์

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ร้อยละ 68.32 มีทรรศนะต่อความขัดแย้งเป็นทรรศนะแบบใหม่และร้อยละ 31.68 เป็นทรรศนะแบบเก่า เมื่อเปรียบเทียบครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีทรรศนะต่อความขัดแย้งไม่แตกต่างกัน

ครูในโรงเรียนมัศึกษามีการปรับตัวในการแก้ปัญหาความขัดแย้งประกอบด้วย การประนีประนอม ร้อยละ 34.78 ใช้แบบการร่วมมือ ร้อยละ 25.47 ใช้แบบการยอมให้ ร้อยละ 17.38 ใช้แบบการหลีกเลี่ยง ร้อยละ 13.36 และใช้แบบการเอาชนะ ร้อยละ 9.01 เมื่อเปรียบเทียบการปรับตัวในการแก้ปัญหาความขัดแย้งของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีการปรับตัวในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ไม่แตกต่างกัน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ความขัดแย้ง	9
การปรับตัว.....	37
การแก้ปัญหา	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	49
กรอบแนวคิดของการศึกษาค้นคว้า.....	52
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	53
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	54
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	58

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการศึกษาค้นคว้า.....	60
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม.....	60
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปรับตัวในการแก้ปัญหาความขัดแย้งของครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก	61
ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับทฤษฎีต่อความขัดแย้งของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก.....	65
5 บทสรุป	71
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	73
อภิปรายผล	74
ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม.....	83
ภาคผนวก.....	87
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า	135

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงแนวความคิดตามทฤษฎีแบบเก่าและแบบใหม่	20
2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเขตพื้นที่	53
3 แสดงข้อมูลส่วนตัวของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก.....	60
4 แสดงทฤษฎีต่อความขัดแย้งของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2552	61
5 แสดงการเปรียบเทียบทฤษฎีต่อความขัดแย้งจำแนกตามเพศ	62
6 แสดงการเปรียบเทียบทฤษฎีต่อความขัดแย้งจำแนกตามวุฒิการศึกษา	62
7 แสดงการเปรียบเทียบทฤษฎีต่อความขัดแย้งจำแนกตามอายุ.....	63
8 แสดงการเปรียบเทียบทฤษฎีต่อความขัดแย้งจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ...	64
9 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการปรับตัวในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2552	65
10 แสดงการเปรียบเทียบการปรับตัวในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง จำแนกตามเพศ	66
11 แสดงการเปรียบเทียบการปรับตัวในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง จำแนกตามวุฒิการศึกษา	67
12 แสดงการเปรียบเทียบการปรับตัวในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง จำแนกตามอายุ.....	68
13 แสดงการเปรียบเทียบการปรับตัวในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง จำแนกตามประสบการณ์	69
14 แสดงการวิเคราะห์ความสอดคล้องของเครื่องมือสำหรับผู้เชี่ยวชาญ	100
15 แสดงรายละเอียดการให้คะแนนตามแบบของโทมัส และคิลแมนน์ (Scoring The Thomas-Kilmann Conflict Mode instrument).....	123
16 แสดงรายละเอียดการให้คะแนนตามแบบของโทมัส และคิลแมนน์ (Scoring The Thomas - Kilmann Conflict Mode instrument).....	127
17 แสดงรายชื่อโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1	126
18 แสดงรายชื่อโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2	126

สารบัญตาราง

ตาราง

หน้า

19	แสดงรายชื่อโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3.....	126
----	--	-----

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 แสดงกรอบแนวคิดการศึกษาค้นคว้า	52
2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างครู.....	54